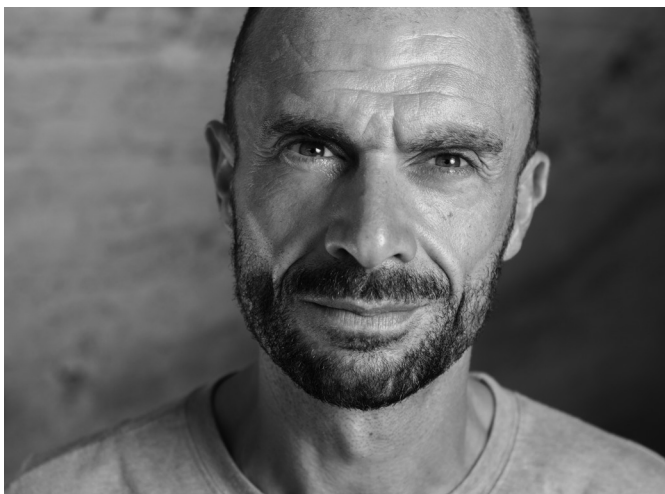

EL CALAMAR GEGANT

Fabio Genovesi (Forte dei Marmi, 1974) ha escrit guions de cinema, obres teatrals, reportatges per a *Rolling Stone* i altres revistes musicals, i articles sobre ciclisme juvenil al diari *Il Tirreno*. També ha traduït autors de culte com Hunter S. Thompson. Ha publicat les novel·les *Cadrò, sognando di volare* (2020), *Il mare dove non si tocca* (2017, Premi Viareggio), *Chi manda le onde* (2015, Premi Strega Jove), *Versilia Rock City* (2012) i *Esche vive* (2011), i l'assaig *Morte dei Marmi* (2012). Durant la retransmissió en directe del Giro d'Itàlia i del Tour de França per a la Rai 2 i Rai Sport, explica les històries dels llocs per on passen els ciclistes. Col·labora amb el *Corriere della Sera* i el setmanari del mateix diari, *La Lettura*.

Núria Saurina Eudaldo (Barcelona, de família giro-nina, 1983). Amb el títol de filosofia sota el braç, va posar rumb al món de la literatura travessant un màster en edició i un postgrau de correcció. Ara fa prop de tres lustres que es guanya feliçment el pa corregint i traduint textos, posant el seu granet de sorra en el procés de producció d'editorials petites, mitjanes i grans. Com a traductora, fa les primeres passes entre catàlegs d'exposicions artístiques i més endavant es capbussa en la ficció i les aventures de la literatura infantil i juvenil.

Il Tirreno – «Tenir un ideal per lluitar sense necessitat d'arribar-hi és el missatge que hi ha al fons d'*El calamar gegant*.»

Linkiesta – «Un llibre bellíssim.»

Affaritaliani.it – «Un conjunt d'històries increïbles... i tanmateix, reals.»

La Stampa – «Pot semblar una lectura gairebé inofensiva i, en canvi, desencadena tempestes.»

Mangialibri – «Una esplèndida metàfora de la vida.»

Elle – «Embruixa.»

La Gazzetta del Mezzogiorno – «Avança sempre a bon ritme, amb una narració que sedueix des de la primera línia.»

Il Tirreno – «Una mena de metàfora de la vida, que Genovesi narra amb el seu estil inconfusible.»

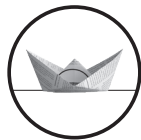
Versiliatoday – «Entre la natura i un viatge introspectiu, ple de meravelles.»

Fabio Genovesi

***EL CALAMAR
GEGANT***

Traducció de l'italià de Núria Saurina Eudaldo

ASTROLABI, 13

EDICIONS DEL PERISCOPI

Títol original: *Il calamaro gigante*

© Fabio Genovesi, 2021

© Feltrinelli, 2021

Publicat amb l'acord de Fabio Genovesi, conjuntament amb la seva agència convenientment designada, Alferj e Prestia, i la seva coagència, The Ella Sher Literary Agency / Published by special arrangement with Fabio Genovesi in conjunction with their duly appointed agents Alferj e Prestia and co-agent The Ella Sher Literary Agency

Primera edició: octubre del 2023

© de la traducció: Núria Saurina Eudaldo, 2023

© del disseny de la coberta: Tono Cristòfol

© de la il·lustració de la coberta i portadella: Morphart / Adobe Stock, 2023

© de la fotografia de l'autor: Claudio Sforza, 2023

© d'aquesta edició: Edicions del Periscopi SLU, 2023

Publicat per Edicions del Periscopi SLU

info@periscopi.cat | Web: www.periscopi.cat

FB: www.facebook.com/Periscopi | TW: twitter.com/Ed_Periscopi

IG: @edicions_del_periscopi

Impressió: Romanyà Valls, Capellades

Imprès a Catalunya – *Printed in Catalonia*

Edició a càrrec d'Aniol Rafel, Andrea Rovira i Marta Rubirola

Correcció: Rudolf Ortega, Òscar Lozano i Marta Vilaró

Disseny de la col·lecció i maquetació: Tono Cristòfol

Aquest llibre s'ha imprès amb un paper offset cru de noranta grams i ha estat compaginat amb la tipografia Caslon Pro.

Dipòsit legal: B 12746-2023

ISBN: 978-84-19332-49-3

Tots els drets reservats. Queda rigorosament prohibida, sense l'autorització escrita dels titulars del copyright, sota les sancions establertes per la llei, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, i la distribució d'exemplars mitjançant el lloguer o préstec públics.

Amb el suport del Departament de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Sumari

1. Benvinguts al circ	13
2. L'abraçada impossible dels records	19
3. No diguis mai que a aquestes alçades ja és massa tard	41
4. Jesús camina sobre l'aigua a Pontedera.....	55
5. Fills de les històries	67
6. Amics pèssims, enterramorts formidables ..	81
7. Un autobús al fons de l'oceà.....	101
8. Plouen calamars	119
9. Els tentacles del Pare Noel.....	133
10. Les criatures neixen a les gelateries	149
11. Tot al voltant dansa	167

Com es pot dormir
amb la lluna d'aquest vespre?
Veni, amics,
cantem i ballem
tota la nit.

YŌKAN TAIGU

1.

Benvinguts al circ

Del mar no en sabem res.

Res de res, i tanmateix el mar ho és gairebé tot.

Al principi només hi era ell, més tard va concedir una mica d'espai sec i polsegós a la terra ferma, i nosaltres de seguida superbs a dir que el centre del món és Nova York o Pequín, com temps enrere Babilònia, Atenes, Roma, París... En canvi, el centre del món és el mar. Ocupa tres quartes parts del planeta, que nosaltres anomenem Terra però que si fóssim honestos hauríem d'anomenar Aigua.

Tot prové del mar, fins i tot nosaltres, que som una evolució complexa d'uns determinats cucs cecs entestats a arrossegar-se pel fons dels oceans. Després ens vam inventar els ulls i les cames i vam venir aquí fora a veure què hi passava, però encara avui podem viure en sec només perquè dins duem aigua per donar i per vendre. Més de la meitat del nostre pes. Som carn i ossos, sí, som sang i nervis i algun vestit

per sobre que canvia amb la moda, però sobretot som mar.

Però del mar no en sabem res.

I tanmateix creiem que el tenim apamat. Passem les vacances a la platja suant i fent-nos fotos i mirant-lo, però en realitat ni tan sols el veiem. Aquella estesa davant nostre només n'és la pela, n'és la pell salada i lluent.

Com quan era petit i em moria de ganes d'anar al circ. Que ara la canalla ja no dona importància a res, però aleshores el circ era el sùmmum de l'espectacle. És normal, els temps canvien i nosaltres també. El meu pare de petit es delia pel torró, només podia menjar-ne per Nadal però hi somiava cada nit, mastegant al buit mentre dormia. Avui, en canvi, si ofereixes un tall de torró a una criatura, el tasta i et denuncia.

I igual amb el circ, que jo somiava anar-hi, tal com hi anaven els meus amics, però el pare no m'hi duia mai. Deia que era trist i que podia, que els animals feien pena i els pallassos por, i no en volia ni sentir a parlar.

Un matí, però, a la sortida de l'escola, un senyor baixet amb una jaqueta estampada d'estels i un mico a l'espatlla n'oferia entrades de franc, i com es pot dir que no a algú que porta un mico a l'espatlla? Aleshores vaig insistir més de l'habitual, tant que al final el pare em va ficar al cotxe i cap al circ s'ha dit. Ens vam aturar davant mateix, em va agafar de la mà i vam fer

tota la volta a la carpa, grossa i inflada i vermella amb alguns pedaços de diferents colors aquí i allà.

En acabat vam tornar al cotxe i de nou cap a casa.

—Apa, ja està, això era el circ —va dir el pare amb un altre cigarret a la boca—. Estàs content?

I jo no ho sabia. Estava una mica decebut, però també satisfet, perquè potser aquest famós circ no era cap gran què, però a la fi l'havia vist. Poc ho sabia, que l'espectacle de debò era a l'interior, dins la carpa. La pista, els acròbates, els mags els lleons els elefants. Jo era petit, era ingenu, mira que era totxo.

Però nosaltres no som millors, quan tornem d'un dia a la platja i ensensem que hem vist el mar. Més aviat ens hem quedat hores i hores davant la carpa centellejant, amb el seu increïble espectacle amagat allà darrere, allà sota i per tot arreu, immens, fabulós, desconegut.

Més de la meitat del mar supera els tres mil metres de profunditat, i coneixem molt més bé la superfície de Venus que el fons marí.

Allà hi neda i hi balla una vida tan variada i diversa, tan impossible, que és més còmode no creure-hi, en cap època del món, a cap edat.

Com un altre matí d'aquell any del circ, que la mestra ens havia demanat que dibuixéssim el nostre animal preferit i després l'expliquéssim a la classe, i quan em va tocar a mi els altres van riure tan fort que fins i tot els mapes de la Toscana i d'Àsia tremolaven a les parets, mentre mostrava a tothom el meu calamar gegant.

La mestra provava de fer-los callar però no hi havia manera, i al final em va dir que una mica era culpa meva, perquè d'entre tants animals al món n'havia escollit un que no existeix. I jo mirava d'explicar-li que sí que existia, i tant que sí, només que els meus companys feien massa xivarri i ja queia una pluja de llapis, gomes, bolígrafs, retoladors.

En fi, benaurats ells. Benaurats els qui a la vida no es fan preguntes, van rectes sense mirar l'immens entorn que hi ha, i si han de dibuixar els seus animals preferits escullen el gos, el gat o com a molt el hámster. I si tu dibuixes el calamar gegant riuen i et prenen el número.

Perquè poc ho saben, que del mar no en sabem res. Que rere la carpa hi ha els tigres els micos els empassasabres els empassafocs les dones barbudes i els llançadors de punyals. I els calamars gegants.

No volem creure-hi, no podem, perquè és una vida tan diferent que amb un sol cop de cua ens envia lluny de totes les evidències que tenim, de les andanes de les certeses sòlides i eternes que hem trigat tant a inventar-nos, ens deixa perduts en una realitat massa vasta i rica per a nosaltres.

Però potser ja va bé així, al mar no hi ha andanes, es pot anar a la deriva i esperar que la destinació la decideixi el fat.

Fixa't, Amèrica la va descobrir algú que no la buscava. Colom volia anar a un altre lloc que no hi tenia res a veure, però va partir, i quan parteixes tot pot passar. Ja és així a terra, imagina't al mar.

On ens espera un somni gegant, cargolat en vuit tentacles llarguíssims i dos que ho són encara més, i ens mira amb dos ulls grossos com llandes de camió.

I mentre fem camí, pujaran a bord uns quants amics que, tot i que van viure en llocs i segles diferents, tenien ànimes afins, i eren tan estrambòtics com nosaltres. Ells també van creure en el calamar gegant, de fet van haver d'entomar una pluja de plomes i tinters, càlams i pergamins i tot el que es feia servir a l'època. Però amb aquells objectes caiguts del cel van traçar la trajectòria de les seves vides, tan apassionants i úniques que semblen impossibles.

Com el calamar gegant. Com el nostre viatge. Com nosaltres.

Som-hi doncs, emprenem el viatge, benvinguts a bord, benvinguts al circ. Disculpeu si no porto un mico a l'espatlla, però els micos sota l'aigua duren poc. I de fet nosaltres també, si hi rumiem bé. Cada pensament d'aquesta mena és un clau que et planta on ets, entre badalls i recances.

Val més que ens en fiem, que hi confiem, que ens hi capbussem.

Amb totes les potes que tens, calamar gegant, agafà'ns al vol.